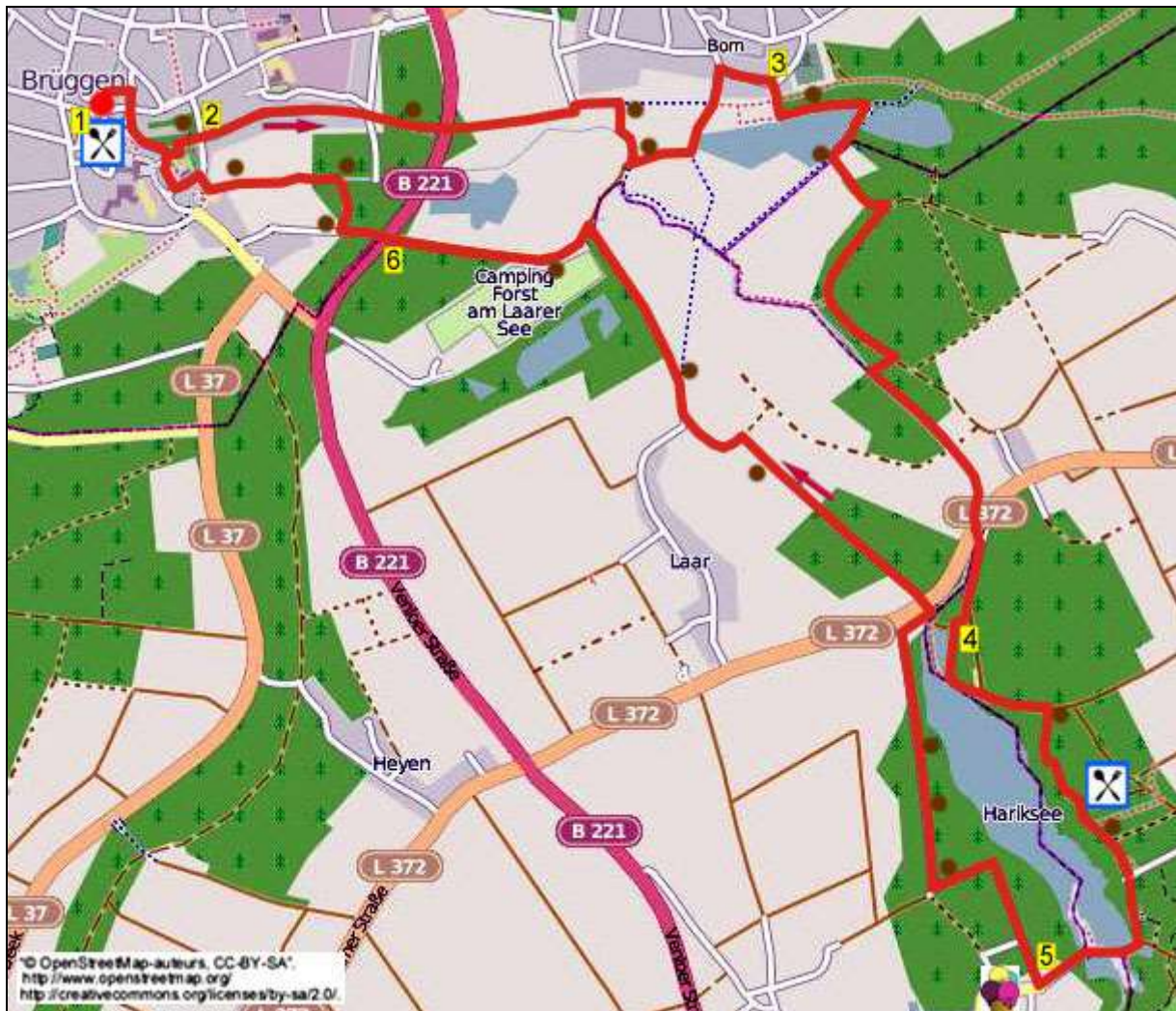

458. BRÜGGEN 12,1 km

www.wandelgidslimburg.com
www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze vlakke wandeling loopt u vanuit de historische kern van Brüggen, met een burcht, een klooster, een middeleeuwse kerk en een middeleeuwse stadspoort, door het Swalmdal langs de Swalm en de Laarerbach. Tevens komt u bij de Bornersee en de Hariksee. De wandeling gaat over afwisselende bos- en veldweggetjes. Onderweg is er voldoende horeca en er staan ruim voldoende zitbanken langs de route. Halverwege bij de Hariksee kunt u pauzeren bij Waldhaus am Hariksee (Binnen geen honden toegestaan). Een eindje verder kunt u heerlijk Italiaans ijs krijgen bij Tino's Eiscafé. Vooraf of na afloop kunt u iets eten en drinken bij "de Pannenkoekenbakker" (o.a. koffie met appelgebak 2,95). Een ideale wandeling voor warme zomerdagen, in de herfst en lente, maar ook in de winter. (U kunt deze wandeling combineren met wandeling 473 tot een lengte van 22,8 km).

Startadres: Restaurant De Pannenkoekenbakker, Klosterstraße 30, Brüggen.
U kunt parkeren op de parkeerplaats aan de Drosselweg. (Navigator: Drosselweg).

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
12,12 km	2.40 uur	26 32 m	m

Wandelgids Limburg
www.wandelgidslimburg.com

458. BRÜGGEN 12,1 km

1. Vanaf de parkeerplaats loopt u terug de smalle weg omhoog en loop dan RD (Hochstraße). Na bijna 100 m gaat u aan de T-splitsing voor huisnr. 11 R (Hochstraße) de eenrichtingsweg omlaag. Aan de 4-sprong loopt u RD (Klosterstraße) de voetgangerszone omlaag. Aan de 3-sprong, met ronde zitbank in het midden, gaat u L verder door de voetgangerszone. Aan het plein met rechts het "nieuwe" Rathaus loopt u verder RD (Klosterstraße). Voorbij de Sankt Nikolauskerk buigt de weg naar rechts. Let op! Voor huisnr. 31 (begin plein/einde kerk) gaat u L onder de boog "Zur Burg" door.

(Hier ziet u rechts aan het plein het "oude" Rathaus. Als u hier even RD loopt dan komt u bij huisnr. 30 bij de Pannenkoekenbakker, de sponsor van de wandeling).

Op het pleintje met kasseien bij de Messerturm, een oude watertoren, gaat u L. Bij muur gaat u bij infobord R over het voetpad met rechts de kasteelgracht en links de hoge wal. *(Hier heeft u rechts mooi zicht op de burcht).*

2. Steek beneden bij fietsknooppunt 27 en fietswegwijzer de doorgaande weg over en loop RD (In der Haag/A4) over de asfaltweg richting Borner- Hanikersee. Negeer zijwegen. Na 500 m gaat u aan de 4-sprong RD (A-4) over het voetgrindpad richting Hist. Ortskern Born. Na 350 m loopt u via het viaduct onder de doorgaande weg weg (B221) door. Negeer zijpad links omhoog. Aan de Y-splitsing gaat u R (A-4) over de grindweg richting Bornersee. Vlak daarna bij de inrit van restaurant Borner Mühle gaat u RD (A-4/E-8) over de bosweg.

(De watermolen was in de 12^e eeuw het eigendom van de Keulse abdij St. Pantaleon. Ze is tot 1960 in bedrijf geweest).

Na 100 m gaat u bij zitbank R (X/W) over het grindpad. Via bruggetje steekt u de Kranenbach over. Aan de T-splitsing gaat u L (X/W) over de smalle asfaltweg met rechts van u de rivier de Swalm, die bij Roermond in de Maas stroomt. Aan de 4-sprong bij picknickbank en brug gaat u L over de grindweg richting Bornersee. Aan de 3-sprong gaat u L en u passeert meteen rechts bij infobord de volgende picknickbank.

(Hier heeft u rechts mooi uitzicht op de Bornersee, die tussen de 16^e en 18^e eeuw is ontstaan door turfwinning).

Via brug steekt u weer de Kranenbach over, die hier door de Bornersee stroomt. Aan de 4-sprong bij zitbank en seinpaal gaat u RD en u loopt het dorp Born binnen.

(Hier lag vroeger het treinstation Born, dat gelegen was aan de spoorlijn 12 Dülken- Brügggen (1891-1985)).

Aan de 3-sprong bij café restaurant Haus Strötges gaat R over de klinkerweg door de oude dorpskern.

3. Aan de 3-sprong bij de rijksmonumentale St. Peterkerk (15e eeuw), oorlogsmonument en pleintje gaat u bij beeld van Otter R omlaag richting Bornersee. Aan de kruising van grindpaden loopt u RD door de eikenlaan omlaag richting meer. Aan de T-splitsing bij zitbanken gaat u L (A4/W) over het pad met rechts de Bornersee. Aan de volgende T-splitsing gaat u R (A-4/W) en steek de 2 bruggen over met rechts de Bornersee en links de Tantelbruch waar door ook de Kranenbach stroomt. Negeer meteen daarna bij picknickbank zijpad rechts. Aan de 3-sprong, met rechts het bord "Muisierplatz" en picknickbank, gaat u L (W).

(Hier heeft u mooi zicht over de Bornersee en op de St. Peterkerk).

Aan de 3-sprong gaat u R tussen de rood/witte paaltjes door over het bospad. *(U verlaat hier de W route).* Negeer inrit naar weiland. Aan de 3-sprong, met links aan boom een vogelkastje, gaat u L (geel-rood/X) omhoog. Aan de ruime kruising gaat u R (geel-rood/X) omlaag en steek de smalle brug over. Meteen na de brug gaat u L (geel-rood/X/W) met links van u de Swalm. Aan de T-splitsing gaat u L en via volgende brug steekt u weer de Swalm over. Meteen na de brug gaat u R (geel-rood/X/W) over het pad met nu rechts van u de Swalm. Steek voorzichtig schuin rechts de doorgaande weg (L 372/Damer Straße) over en loop RD (geel-rood/E8/X/W) over de asfaltweg richting Hariksee met rechts van u de Swalm. Aan de Y-splitsing gaat u R (geel-rood/W). *(U kunt hier meteen R naar de Mühlrater Mühle lopen).* Negeer bij vijver en zwerfkei zijpad links.

4. Aan de T-splitsing voor de Swalm en bij zitbank gaat u L (geel-rood/X/W). Negeer bij vijver zijpad links en loop RD met rechts de Hariksee. Aan de 3-sprong gaat u RD (Harikseeweg) over de asfaltweg verder langs het meer. Na 200 m gaat u R (Harikseewe/A-5/X/geel-rood) over de bosweg. Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u R (A-5/X/geel-rood). Negeer zijpaden links en blijf de onverharde bosweg RD (A5/geel/rood) volgen.

(U loopt dus nog steeds parallel aan de rechts gelegen Hariksee waar door de Swalm stroomt).

Aan de 4-sprong bij Waldhaus am Hariksee (een mooi pauzeplek na 6,5 km) en dieren “parkjes” gaat u RD (A5/X/rood-geel) verder langs het meer. U passeert even verder links een terras.

(Meteen daarna kunt u rechts een paadje omlaag lopen waar u mooi uitzicht heeft over het meer en villa Insel schlösschen).

Aan de T-splitsing gaat u R omlaag. Steek de brug over en loop RD.

(Hier verlaat de Swalm De Hariksee. De circa 20 ha grote Hariksee, waardoor de Swalm stroomt, is 8.000 tot 12.000 jaar oud. Het meer kreeg zijn huidige vorm door turfwinning in de 17de eeuw).

Bij Insel-schlösschen, een villa uit 1891, steekt u de volgende brug over.

(Hier ligt rechts restaurant Notre's met een groot terras gelegen in het water).

Loop nu RD (A5/A11) over de klinkerweg/parkeerplaats.

5. Aan het eind van de grote parkeerplaats gaat u meteen R (Am Wildpfad/A5) over de smalle asfaltweg.

(Als u hier aan het eind van de parkeerplaats even RD loopt, dan komt u bij Tino's Eiscafé, een ijssalon met heerlijk ijs).

Aan het eind van de asfaltweg loopt aan de 4-sprong RD (A-5) over de bosweg. Na 250 m buigt het pad naar links met links een slotje/moerasbos. Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u R (A-5) over de smalle rustige asfaltweg, die u geruime tijd RD volgt met rechts van u recreatie woningen gelegen aan de Hariksee. Na 800 m, vlak voor de voorrangsweg, gaat u R over de parkeerplaats. Aan het eind van de parkeerplaats voor de Mühlrater Mühle met de twee waterraderen en vistrap steekt u L de voorrangsweg over.

(In 1447 is de watermolen voor het eerst genoemd in een oorkonde).

Loop bij café restaurant Mühlrather Hof RD over de asfaltweg met links de grote parkeerplaats. Bij de links gelegen minigolf loopt u RD (W) over de grindweg. Negeer zijwegen. Na bijna 700 m gaat

u aan de T-splitsing L de veldweg omhoog, die vlak daarna naar rechts buigt.

(Rechts ziet u de kerktoren van St. Peterkerk in Born waar u langs bent gelopen).

Aan de 3-sprong gaat u R over de doodlopende asfaltweg. Na 100 m gaat u aan de Y-splitsing bij zitbank L (W) over de veldweg, die u geruime tijd RD volgt. Na bijna 600 m gaat u aan de T-splitsing L (A-4) over de grind- veldweg met links van u het beekje Laarer Bach.

6. Na 600 m steek u bij brug voorzichtig de voorrangsweg (B221) over en loop bij verbodsbord RD (A-4) over de smalle asfaltweg verder langs de Laarer Bach. Na 150 m gaat u bij zitbank R richting Bornersee. Steek de Swalm over en ga meteen na de brug L over het grindpad met links het prachtig natuurgebied waar dode bomen in het water staan. Een eind verder steekt u 2 bruggen over. Negeer zijpad rechts en steek de volgende brug over. Volg RD het mooie pad gelegen tussen water (links de Swalm). Steek na 250 m de volgende brug over. Aan de parkeerplaats, met voor u zicht op de Brüggener Mühle watermolen (1289 – 1955), steekt u R de halfronde brug over en loop RD over de klinkerweg. Aan de asfaltweg in Brügggen gaat u L omlaag. Negeer doodlopende zijweg rechts.

(U kunt hier via de poort naar de burcht lopen, waarin het VVV/Tourist Information is gehuisvest. In het kasteelpark staan zitbanken en ligstoelen. De burcht is voor het eerst in 1289 werd genoemd).

20 m verder gaat u R (Klosterstraße) door de winkelstraat en u passeert meteen links ijssalon Vienna Plaza. Bij huisnr. 30 passeert u de Pannenkoekenbakker, de sponsor van de wandeling, waar u kunt kiezen uit meer dan 250 pannenkoeken! Voorbij de Sankt Nikolaus kerk buigt de weg naar links. Aan het plein met links het “nieuwe” Rathaus loopt u RD (Klosterstraße). Aan de 3-sprong, met ronde zitbank in het midden, gaat u R (Klosterstraße) omhoog verder door de winkelstraat. Aan de 4-sprong gaat u RD (Hochstraße) omhoog. Tegenover huisnr. 11 gaat u L en na 100 m komt u weer bij de grote parkeerplaats.

Samenstelling route: Peter en Jolanda Munnichs.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.